

όθωμανικής αυτοκρατορίας στη συγκεκριμένη περίοδο, με πηγές κείμενα διαφόρων ταξιδιωτών της Δύσεως που επισκέφθηκαν την Τουρκία στο διάστημα αυτό, και νά αποδειχθεί η αξιοπιστία των πηγών ως μνημείων γιά τήν Ιστορική επιστήμη καί ή χρησιμότητά τους γιά τόν μελετητή τής οικονομικής Ιστορίας. Η διασαύρωση τών πληροφοριών που παρέχουν τά κείμενα αυτά μέ τά σχετικά στοιχεία άρχαιακών ή άλλων πηγών επιβεβαιώνουν τήν αξιοπιστία τους. Επί πλέον φέρνουν στό φώς νέα στοιχεία, σχετικά μέ τήν εμφάνιση καί χρονολόγηση θεσμών, γιά τούς όποιους τό άρχαιακό ύλικό δίνει μεταγενέστερη χρονολογία, καί παρέχουν στοιχεία τά όποία έρχονται σέ αντίθεση μέ τίς γνώμες σύγχρονων διακεκριμένων μελετητών τής τουρκικής Ιστορίας έπάνω σέ όρισμένα θέματα, π.χ. τής εκμισθώσεως τής εκμεταλλεύσεως τών όρυχείων σέ ιδιώτες ήδη από τό 16ο αιώνα. Τέλος, δίνουν εικόνα τής πραγματικής καταστάσεως που επικρατεί στή χώρα μέ τήν παροχή πληροφοριών γιά τήν καθημερινή ζωή, που δέν είναι δυνατό νά βρεθούν σέ άλλες πηγές, καί πληροφοριών γιά τήν τήρηση καί εφαρμογή ή μη τών νόμων, βασικά από τούς διάφορους εκπροσώπους τών άρχών, καί τίς επιπτώσεις που έχει αυτή στήν οικονομική κατάσταση τών ύπηκόων τό σουλτάνου.

Φώτιος Άρ. Δημητρακόπουλος (Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας),
Άρσένιος Έλασσόνος (1550-1626). Βίος καί έργο. Συμβολή στή
μελέτη τών μεταβυζαντινών λογίων τής Άνατολής.

Ό Άρσένιος Έλασσόνος άνήκει στούς μεταβυζαντινούς λογίους - Ιερωμένους που έζησαν καί έδρασαν άποκλειστικά στήν Άνατολή. Από τό 1588 παρέμεινε καί έζησε στή Μόσχα, εύνοούμενος τών τσάρων τής Ρωσίας καί ούσιαστικά «μεσάζων» ύπέρ τών συμπatriωτών του καί τών Έλλήνων που γιά διάφορους σκοπούς έφθαναν στή Μόσχα.

Πρωτόγινε γνωστός στήν επιστήμη τό 1749, όταν εκδόθηκε τό ποιήμα του «Κόποι καί διατριβή», όπου περιέγραψε τήν ίδρυση του patriarχείου Μόσχας (1589). Οι γνώσεις μας συμπληρώθηκαν τό 1899, όταν ό Α. Dmitrievskij δημοσίευσε τό «Άπομνημονεύματα» του Άρσενίου, κείμενο που ανακάλυψε στο χροf Σουμελά 85.

Νέες ειδήσεις προστέθηκαν έκτοτε, οι όποιες παρουσιάζονται στή διατριβή μαζί μέ όσες ειδήσεις απέδωσε ή έρευνα του συγγραφέα στις μοναστηριακές βιβλιοθήκες τών Μετεώρων, του Δουσίκου, στήν Έθνική Βιβλιοθήκη Άθηνών καί στή Βιβλιοθήκη του Βρετανικού Μουσείου. Έτσι επιχειρείται ή ολοκληρωμένη εξέταση του Βίου καί του έργου του Άρσενίου, εξέταση που ενδιαφέρει καί γιά τίς πληροφορίες που παρέχει γιά τήν κατάσταση τής παιδείας στον έλλαδικό χώρο στο 8' μισό του 16ου αι., τήν ελληνική παροικία του Άθώφ στα ίδια χρόνια, τίς έλληνορωσικές πολιτισμικές σχέσεις γύρω στα 1600, καί τή διαμόρφωση καί εξέλιξη του γραμματειακού είδους τών Άπομνημονευμάτων καί τής ποιήσης μέ Ιστορικά θέματα. Στο Μέρος Γ' τής διατριβής εκδίδονται κείμενα του Άρσενίου καί σχετικά μέ τον Άρσένιο.

Μαρία Θ. Άναστασοπούλου (Τμήμα Άγγλικών Σπουδών), Self-Reflexivity in Barth's and Beckett's Fiction (= Άυτοκατοπτρισμός στο έργο του Barth καί του Beckett).

* Πανεπιστήμιο τής Πολιτείας τής Νέας Υόρκης

Έχοντας ύπόψη τήν έμφαση που έδωσαν οι φιλόσοφοι μετά τόν Καρτέσιο στήν ανθρώπινη συνείδηση καί οι φιλόσοφοι - γλωσσολόγοι μετά τόν Νίτσε στή γλώσσα ως έρμηνευτές τής πραγματικότητας, ή εργασία αυτή, εξέτάζει τήν επίδραση τών θεωριών αύτων πάνω στο μεταπολεμικό μυθιστόρημα. Παρατηρεί τήν αλλαγή του ρόλου του μυθιστορήματος από ένα κατ' έξοχήν μιμητικό γένος που άντικατοπτρίζει μιά κοινωνική

πραγματικότητα, σέ ένα είδος μυθιστορήματος πού άσχολεΐται μέ τό πώς γράφεται ένα μυθιστόρημα, μέ τήν ποιητική δημιουργία, δηλ. μέ τόν εαυτό του. Αυτό τό μυθιστόρημα, ή συγγραφέας τό όνομάζει «αυτοκατοπτριστικό» (self-reflexive) και τό τοποθεΐει μέσα στην παράδοση του μυθιστορήματος τής αυτοσυνειδησίας (self-conscious novel).

Μέ βάση τόν όρισμό του αυτοκατοπτριστικού μυθιστορήματος εξετάζεται και αναλύεται μέ λεπτομέρεια τό έργο του Άμερικανού συγγραφέα Barth και του Ίρλανδου συγγραφέα Beckett.

Μαρία Ντούρου-Ήλιοπούλου (Τομέας Ίστορίας), Ή άνδεγαυική κυριαρχία στή Ρωμανία επί Καρόλου Α΄ (1266-1285).

Μέ τήν έργασία αυτή γίνεται προσπάθεια νά έρευνηθει ή πρώτη και σημαντικότερη περίοδος τής άνδεγαυικής κυριαρχίας στή Ρωμανία, συγκεκριμένα στήν Πελοπόννησο, Κέρκυρα και περιοχή θέματος Δυρραχίου (Regno Albaniae) επί Καρόλου Α΄ (1266-1285), Ίδρυτου του άνδεγαυικού οίκου τής Νεαπόλεως. Ή έρευνα στηρίχθηκε κατά κύριο μέρος στή μελέτη των έγγραφων τής άνδεγαυικής Γραμματείας (cancelleria Angioina) σέ συνδυασμό μέ δυτικές και βυζαντινές πηγές. Τά νέα στοιχεία πού προέκυψαν άφορούν στή διοικητική, στρατιωτική και οικονομική όργάνωση πού επέβαλε ο Κάρολος Α΄ στίς ρωμανικές κτήσεις του.

Άντικειμενικός σκοπός του Καρόλου Α΄ ήταν ή έκδίωξη του Μιχαήλ Η΄ Παλαιόλογου και ή ανασύσταση τής Λατινικής αυτοκρατορίας τής Κωνσταντινουπόλεως. Για τήν πραγματοποίηση του σκοπού του ακολουθήσε στίς κτήσεις μετριοπαθή πολιτική—προσαρμοσμένη στίς τοπικές συνθήκες— και άπέφυγε νά έπιφέρει προκλητικές καινοτομίες πού θα δυσαρεστούσαν τούς νέους ύπηκόους. Τά άξιώματα πού εισηγάγε άνταποκρίνονταν στίς άνάγκες κάθε περιοχής και στήν προϋπάρχουσα κατάσταση (στό πριγκηπάτο Άχαΐας διατήρησε τή φράγκικη όργάνωση των σταυροφόρων, ενώ στήν Κέρκυρα και θέμα Δυρραχίου, πού ήταν βυζαντινές έπαρχίες, έπληρώσε δυτικά άξιώματα). Στόν κοινωνικό τομέα έπηρεάσθηκε από τίς τοπικές ιδιομορφίες, δηλ. τά φράγκακια συστήματα στήν Πελοπόννησο και τή βυζαντινή ύποδομή στίς άλλες περιοχές και δέν έπέφερε άλλαγες. άντίθετα, επικύρωσε τίς προηγούμενες φορολογίες και δίκαιο (Άσσίζες στό πριγκηπάτο, βυζαντινό στήν Κέρκυρα και Δυρράχιο). Προέβη μόνο σέ άντικατάσταση τής όρθόδοξης ήγεσίας μέ καθολική στίς βυζαντινές έπαρχίες. Κύριος στόχος τής οικονομικής του πολιτικής ήταν ή αύξηση των κρατικών εσόδων για τήν άντιμετώπιση των στρατιωτικών δαπανών (όργάνωσε προς όφελός του τό έμπόριο των σιτηρών, μονοπώλιο άλατιού και νομισματοκοπείο για τή μισθοδοσία των στρατευμάτων του).

Όλγα Κατσιαρδή-Hering (Τομέας Ίστορίας), Ή έλληνική παροικία τής Τεργέστης, 1751-1830.

Στόχος τής μελέτης ήταν νά καλυφτεί, όσο τό δυνατό σφαιρικά, τό πρόβλημα κοινότητα - παροικία στό παράδειγμα τής Τεργέστης. Μέ σκοπό νά πληρωθεί αυτός ο στόχος, χωρίζεται ή μελέτη σέ δύο μέρη: Α΄: διαπραγμάτευση του ζητήματος τής κοινοτικής όργάνωσης Έλλήνων και «Ίλλυριών» στήν άρχή, μόνον Έλλήνων από τό 1782 κ.έ. Ή θέση τής εκκλησίας, ή οικονομική δομή τής κοινότητας, ή λειτουργία του σχολείου, ή πολιτική δραστηριότητα κοινότητας, ως σώματος, και παροικών συμπληρώνουν τήν εικόνα του προβλήματος: κοινότητα. Στοιχεία πού άφορούν στή δημογραφική εξέλιξη των Έλλήνων παροίκων και ο βαθμός τής συμμετοχής τους στα κοινοτικά ζητήματα, στάδια άκμής και, κυρίως, στήν κοινοτική λειτουργία καθιστούν άπάραιπτο ένα Β΄ μέρος, στό όποιο νά εξετάζονται οι οικονομικές δραστηριότητες των Έλλήνων